

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้วผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น ๔ ตอนดังนี้

๔.๑ รูปแบบการบริหารการสอน

๔.๒ สรุปผลการวิจัยจากแบบสัมภาษณ์

๔.๓ ข้อเสนอแนะ

๔.๔ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ รูปแบบการบริหารการสอน

จากการศึกษาการบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้ว มีการบริหารการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไปในแต่ละชั้นเรียน ในโรงเรียนบ้านคลองหมี่ซึ่งมีนักเรียนน้อยได้มีการจัดการเรียนการสอนคณะชั้น คือชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ รวมกันชั้นประถมปีที่ ๓-๔ รวมกันชั้นประถมปีที่ ๕-๖รวมกัน เพื่อความเหมาะสมกับครูและนักเรียนซึ่งมีการบริหารการสอนดังนี้

ชั้นประถมปีที่ ๑

จุดมุ่งหมายในการสอนคือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนและใช้ภาพประกอบที่สวยงามเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและเกิดความสนใจศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตนเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข

ผังสาระการเรียนรู้ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	พุทธประวัติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	หน้าที่ชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	การบริหารจิตและเจริญปัญญา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

มาตรฐาน ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑

ตัวชี้วัดข้อ ๑	บอกพุทธประวัติหรือประวัติที่ตนนับถือได้โดยสังเขป
ตัวชี้วัดข้อ๒	ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตามตัวอย่างที่กำหนด
ตัวชี้วัดข้อ ๓	บอกความหมายความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
ตัวชี้วัดข้อ๔	เห็นคุณค่าการสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางศาสนาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด

มาตรฐาน ส๑.๒

ตัวชี้วัดข้อ๑	บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานที่ตนนับถือ
ตัวชี้วัดข้อ๒	แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ
ตัวชี้วัดข้อ๓	ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาที่กำหนดได้ถูกต้อง

ชั้นประถมศึกษาปีที่๒

จุดมุ่งหมายในการสอนคือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนและใช้ภาพประกอบที่สวยงามเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด

กระบวนการคิดและเกิดความสนใจศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก
ในการปฏิบัติตนเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข

ผังสาระการเรียนรู้

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ส ๑.๑

ตัวชี้วัดข้อ ๑	บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและ พุทธประวัติ
ตัวชี้วัดข้อ ๒	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวช หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและ พุทธประวัติ
ตัวชี้วัดข้อ ๓	ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และ ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชน ตัวอย่าง
ตัวชี้วัดข้อ ๔	บอกความหมาย ความสำคัญและเคารพพระ รัตนตรัยปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ใน พระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ ๕	ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลใน ครอบครัวและในโรงเรียนตามหลักของศาสนา	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ ๖	เห็นคุณค่าการสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติเป็น พื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการ พัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ศาสนาต่างๆในประเทศไทย

	ตามที่กำหนด	
ตัวชี้วัดข้อ๗	บอกชื่อศาสนา ศาสดา และความสำคัญของคัมภีร์ ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ศาสนาต่างๆในประเทศไทย

ส ๑.๒

ตัวชี้วัดข้อ ๑	การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของ ศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ มารยาทชาวพุทธ
ตัวชี้วัดข้อ ๒	ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดได้ถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

ผังสาระการเรียนรู้
ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ส ๑.๑

ตัวชี้วัดข้อ ๑	อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ตน นับถือในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของ วัฒนธรรม	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญทางพระพุทธศาสนาและพุทธ ประวัติ
ตัวชี้วัดข้อ๒	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียรจนถึง ปรินิพพานหรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธ ประวัติ
ตัวชี้วัดข้อ๓	ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและ ศาสนิกชนตัวอย่าง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชน ตัวอย่าง
ตัวชี้วัดข้อ๔	บอกความหมาย ความสำคัญของ พระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระไตรปิฎกและหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัดข้อ๕	แสดงความเคารพพระรัตนตรัย แลปฏิบัติตาม หลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือ หลักธรรมที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระไตรปิฎกและหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ ๖	เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตาที่มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการ พัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การบริหารจิตและเจริญปัญญา
ตัวชี้วัดข้อ๗	บอกชื่อ ความสำคัญและการปฏิบัติตนได้ อย่างเหมาะสมต่อ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคลของศาสนาอื่น	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ศาสนาต่างๆในประเทศไทย
ตัวชี้วัดข้อ๑	ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ของศาสนาที่ตนนับถือได้ถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ
ตัวชี้วัดข้อ๒	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาได้ถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ศาสนพิธี
ตัวชี้วัดข้อ๓	แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ

จุดมุ่งหมายในการสอนคือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา และนำ
หลักธรรม ทาง พระพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม
กับพัฒนาการของผู้เรียนและใช้ภาพประกอบที่สวยงามเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด
กระบวนการคิดและเกิดความสนใจศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก
ในการปฏิบัติตนเพื่อให้สังคมเกิดความ

ผังสาระการเรียนรู้ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่๔

มาตรฐาน ส ๑.๑

ตัวชี้วัดข้อ๑	อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาที่ตนนับถือในฐานะเป็นศูนย์รวม จิตใจของศาสนิกชน	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา และ พุทธประวัติ
---------------	--	--

ตัวชี้วัดข้อ๒	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติพระศาสดาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนา และ พุทธประวัติ
ตัวชี้วัดข้อ๓	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พุทธสาวก ชาดก และ พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
ตัวชี้วัดข้อ๔	แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ๕	ชื่นชมการทำความดีของตนเองบุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักศาสนาพร้อมทั้ง บอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ๖	เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติ ที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การบริหารจิตและเจริญปัญญา
ตัวชี้วัดข้อ๗	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ๘	อธิบายประวัติของศาสนาอื่นๆโดยสังเขป	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ประวัติศาสตร์ของศาสนาต่างๆที่คนไทยนับถือ

มาตรฐาน ส ๑.๒

ตัวชี้วัดข้อ๑	อธิบายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หน้าที่และมารยาทของชาวพุทธ
ตัวชี้วัดข้อ๒	มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หน้าที่และมารยาทของชาวพุทธ

ตัวชี้วัดข้อ๓	ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ศาสนพิธี
---------------	--	-----------------------------------

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

จุดมุ่งหมายในการสอนคือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนและใช้ภาพประกอบที่สวยงามเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและเกิดความสนใจศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตนเพื่อให้สังคมเกิดความ

ผังสาระการเรียนรู้

ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

มาตรฐาน ส ๑.๑

ตัวชี้วัดข้อ๑	วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาพุทธประวัติศาสนาที่ตนนับถือ
ตัวชี้วัดข้อ๒	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจที่สำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาพุทธประวัติศาสนาที่ตนนับถือ
ตัวชี้วัดข้อ๓	เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดประวัติสาวกชาวกรุงเก่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พุทธสาวก ชาดกและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
ตัวชี้วัดข้อ๔	อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พระไตรปิฎก
ตัวชี้วัดข้อ๕	แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท๓ใน	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและหลักคำสอน

	พระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือ	ของศาสนาต่างๆ
ตัวชี้วัดข้อ๖	เห็นคุณค่าและสวามนต์แผ่เมตตาที่มีสติ ที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การบริหารจิตและเจริญปัญญา
ตัวชี้วัดข้อ๗	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและ สิ่งแวดล้อม	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและหลักคำสอน ของศาสนาต่างๆ

มาตรฐาน ส ๑.๒

ตัวชี้วัดข้อ๑	จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่ายมี ประโยชน์และปฏิบัติถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ
ตัวชี้วัดข้อ๒	ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญ ทางศาสนาตามที่กำหนดและอภิปรายประโยชน์ ที่ได้รับจากการเข้าร่วมพิธีกรรม	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ศาสนพิธีและวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ๓	มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

จุดมุ่งหมายในการสอนคือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกศรัทธาในพระพุทธศาสนา และนำ
หลักธรรม ทาง พระพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยมีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสม
กับพัฒนาการของผู้เรียนและใช้ภาพประกอบที่สวยงามเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด

กระบวนการคิดและเกิดความสนใจศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังช่วยหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก
ในการปฏิบัติตนเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข

ผังสาระการเรียนรู้

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มาตรฐาน

ส ๑.๑

ตัวชี้วัดข้อ๑	วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติหรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ
ตัวชี้วัดข้อ๒	สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถานหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ
ตัวชี้วัดข้อ๓	เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวกชาดกเรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พุทธสาวก ชาดกและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
ตัวชี้วัดข้อ๔	วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท๓ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ๕	ชื่นชมการทำความดีของบุคคลภายในประเทศตามหลัก ศาสนาพร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ๖	เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตาเจริญปัญญา มีสติเป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การบริหารจิตและเจริญปัญญา
ตัวชี้วัดข้อ๗	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและยาเสพติด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ตัวชี้วัดข้อ๘	อธิบายหลักธรรมของศาสนาอื่นๆโดยสังเขป	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ศาสนาต่างๆในประเทศไทย
ตัวชี้วัดข้อ๙	อธิบายหลักสำคัญของศาสนาพิธีพิธีกรรมของศาสนาอื่น และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ศาสนาต่างๆในประเทศไทย

มาตรฐาน ส ๑.๒

ตัวชี้วัดข้อ๑	อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในศาสนา สถานปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ
ตัวชี้วัดข้อ๒	มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่ กำหนด	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ
ตัวชี้วัดข้อ๓	อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและ ศาสนพิธี
ตัวชี้วัดข้อ๔	แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ

๔.๒ สรุปผลการวิจัยจากแบบสัมภาษณ์ (ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๘ คน

การวิจัยครั้งนี้เพื่อการบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้วโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสัมภาษณ์ในโรงเรียนบ้านคลองหมี่โดยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) โดยนำไปสัมภาษณ์เจาะลึก (Indepth Interview)ครูและนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้วให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ตอบตามประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการทราบในด้านต่างๆที่กำหนด และให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ข้อเสนอแนะในตอนท้ายของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลมาจัดเรียงเป็นหมวดหมู่จำแนกไว้เป็นแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อหาประสิทธิภาพการบริหารการสอนของโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้ว

ผลการคิดวิเคราะห์การบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้วจำแนกเป็นรายด้านโดยหาค่าร้อยละเพื่อหาตัวชี้วัดการบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้ว ใน ๔ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านเนื้อหาและหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ครูประจำการได้ให้ความคิดเห็นในเนื้อหาหลักสูตรของวิชาพระพุทธศาสนา

นายอภิรัฐ รอดเกิด ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสอนวิชาพระพุทธศาสนา การสอนวิชาพระพุทธศาสนานั้นถ้าจะสอนให้ได้ผลตามหลักสูตรจริง ๆ นั้น โรงเรียนจะต้องอยู่ใกล้กับวัด ซึ่งทางโรงเรียนบ้านคลองหมื่นนั้นอยู่ห่างจากวัดประมาณ ๑ กิโลเมตร เพราะการสอนวิชาพระพุทธศาสนานั้นมีความเกี่ยวเนื่องกับวัดที่ให้สัมภาษณ์แบบนี้เพราะการเดินทางที่จะนำนักเรียนไปทำในเรื่องศาสนพิธีต่างๆ ต้องใช้เวลานาน ซึ่งเมื่อเดินทางไปแล้วจะเป็นการเสียเวลากินเวลาของชั่วโมงอื่นหรือวิชาอื่น

นายอภิรัฐ รอดเกิด ได้กล่าวต่อว่า ที่จริงแล้วในเนื้อหาหลักสูตรการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของครูประจำการหรือครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนก็มีเนื้อหาครอบคลุมดีแล้วเป็นหลักสูตรแกนกลางที่ทางกระทรวงเห็นชอบแล้ว เป็นหน้าที่ของครูประจำการและครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนที่จะเป็นผู้ทำการสอนในวิชาสังคม ศาสนา วัฒนธรรม ว่าจะมีการสอดแทรกในด้านการปฏิบัติได้มากน้อยแค่ไหนในแต่สาระการเรียนรู้ ซึ่งการสอดแทรกนี้จะไม่ไปกินเวลาของวิชาอื่น □

ด้านการสอน

ครูสมโภชน์ สร้อยสิงห์ทอง ครูประจำการผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมได้ให้สัมภาษณ์ว่าการสอนวิชาพระพุทธศาสนานั้นแม้ว่าเนื้อหาในหลักสูตรจะน้อย แต่ด้วยความมีศรัทธาต่อการสอนในวิชาพระพุทธศาสนา ได้มีการสอดแทรกการปฏิบัติลงไปด้วย นั่นก็คือ ก่อนเรียนจะมีการไหว้พระสวดมนต์ การอาราธนาศีล ท่องเบญจศีล ๕ ข้อ ทำเป็นประจำตลอด ๕ วัน การสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนตามที่ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนซึ่งโรงเรียนบ้านคลองหมื่น ก็มีครูพระสอนศีลธรรม ๑ รูป ซึ่งในแต่ละอาทิตย์ก็จะมีสอนเพียง ๑ วัน คือวันศุกร์ ในส่วนกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์ อาราธนาศีล อาราธนาธรรม การนั่งสมาธิ การเดินจงกรม แล้วก็ปล่อยเด็กกลับบ้าน

ครูสมโภชน์ สร้อยสิงห์ทอง พร้อมด้วยคณะครูโรงเรียนบ้านคลองหมื่น ได้ช่วยกันจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ก่อนเข้าห้องเรียนและหลังเลิกเรียน ส่วนในวันศุกร์ก็จะมีพระสอนศีลธรรมมาให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนทุกวันศุกร์ตลอดปีการศึกษา ครูสมโภชน์ สร้อยสิงห์ทอง ได้ให้ข้อมูลในด้านเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาว่า การสอนสามารถสอนได้ทั้งปีการศึกษา เพราะเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างจำยาก เนื่องจากเป็นภาษาบาลี แม้จะมีการแปลมาแล้วก็ตาม ก็มีความยากอยู่ดีเนื่องจากการเรียนรู้ในปัจจุบันเน้นย้ำไปที่เทคโนโลยีมากกว่า

ด้านการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา โรงเรียนบ้านคลองหมื่น นำโดยครู สมโภชน์ สร้อยสิงห์ทอง พร้อมด้วยคณะครูในโรงเรียนทุกคน ได้นำนักเรียนบ้านคลองหมื่นทุกคนตั้งแต่ชั้นประถมปี

□ สัมภาษณ์ นายอภิรักษ์ รอดเกิด, ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองหมื่น จังหวัดสระแก้ว, เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

ที่ ๑-๖ เข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติธรรมในแต่ละครั้งที่ทางวัดโคกนกขุนทองจัดขึ้นโดยเฉพาะวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี ทางโรงเรียนจะมีโครงการปฏิบัติธรรม นอกจากนั้นยังนำนักเรียนทำกิจกรรมเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาทั้ง ๔ วันได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันอัฐมีบูชา และจะมีกิจกรรมตักบาตรในวันพระทุกวันพระ เว้นในวันที่ตรงกับเสาร์อาทิตย์ นับว่าเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในด้านการปฏิบัติโดยแท้จริง

การปฏิบัติในวันสำคัญเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทั้งสองวันนี้ถือเป็นวันพิเศษ ทางโรงเรียนได้นำนักเรียนเข้าโครงการปฏิบัติธรรมเป็นเวลา ๒ คืน ๓ วัน คณะครูโรงเรียนบ้านคลองหมี่ทุกคนร่วมกันปฏิบัติธรรมร่วมกับเด็ก ทุกๆปี นับว่าในเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนจะมีเนื้อหาสาระน้อย แต่ถ้ามองในด้านปฏิบัติแล้ว มีครบสาระการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา □

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบเป็นรายบุคคลโดยเริ่มจาก
นายอภิรัฐ รอดเกิด ในคำถามทั้ง ๖ หัวข้อ ดังนี้

๑.ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนา และตรงตามหลักสูตร หรือไม่

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนานั้น ได้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดซึ่งในแต่ละหน่วยสาระการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา ได้จัดรูปแบบ การสอนไว้ถูกต้องทุกประการ และคณะ ครูก็ลงความเห็นว่าการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตรงตามหลักสูตร

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบเป็นรายบุคคล นางอำพร ธรรมสร

๒.คณะครูทุกท่านมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนาหรือไม่

คณะ ครูก็ลงความเห็นว่าการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตรงตามหลักสูตร

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบเป็นรายบุคคล นางสมโภชน์ สร้อยสิงห์ทอง

๓. ท่านคิดว่าวิชาพระพุทธศาสนามีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้หรือไม่ การสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนเป็นการปลูกจิตสำนึกให้กับเด็ก ให้เป็นคนที่มีรู้จักคำว่าบุญคุณบิดา มารดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ผู้สั่งสอนเพื่อให้ศิษย์มีความรู้คู่ปัญญา

ประโยชน์ของการเรียนพระพุทธศาสนา

□ สัมภาษณ์ ครูสมโภชน์ สร้อยสิงห์ทอง, ครูประจำโรงเรียนบ้านคลองหมี่ จังหวัดสระแก้ว , เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

- ๑) เพื่อให้นักเรียนเป็นคนมีสติ คิดก่อนทำ คิดก่อนพูด
- ๒) เพื่อให้นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีอุปการคุณ
- ๓) เพื่อให้นักเรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๔) เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เยาว์วัย
- ๕) เพื่อให้เด็กนำไปใช้ในสังคมและส่วนรวม
- ๖) เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
- ๗) เพื่อความสะอาดและเกรงกลัวต่อบาปทั้งปวง

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกแบบเป็นรายบุคคล นางชุตินันท์ รักษาสัตย์

การเตรียมสื่อมีความถูกต้องสมบูรณ์ เหมาะสม หรือไม่

การเตรียมสื่อการสอน จะต้องมีการเตรียมไว้ล่วงหน้า ก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง เพราะการเตรียมสื่อเน้นหมายถึง การทำความเข้าใจกับสื่อ ความหมายของสื่อ การอธิบายสื่อ การใช้คำพูด เมื่อเข้าห้องเรียนแล้วจะได้อธิบายโดยไม่ติดขัด

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกแบบเป็นรายบุคคล พระพิริมย์ พุทธรกษิโต

การใช้สื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนา การเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับสื่อการสอนเพราะการบรรยายปากเปล่าโดยไม่มีภาพประกอบการสอน จะทำให้เด็กไม่ค่อยอยากสนใจเรียน การใช้สื่อทำการสอนสำหรับเด็กในวัยปฐม เช่น สื่อ นรก สวรรค์ จะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนได้มาก โดยเฉพาะเรื่อง บาป บุญ คุณโทษ จะเป็นการชี้ให้เห็นโทษแห่งการทำความชั่วเด็กในวัยนี้จะจำได้ง่าย ซึ่งจะผิดกับการบรรยายปากเปล่า เขามองไม่เห็นภาพก็จะไม่สนใจในการสอน

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึกแบบเป็นรายบุคคล นางพรทิพย์ มุลรัตน์

การวัดประเมินผลของวิชาพระพุทธศาสนามีอยู่ ๓ ด้านคือ

ทดสอบก่อนเรียน หมายถึง การทดสอบความรู้เบื้องต้น

ทดสอบระหว่างเรียน หมายถึง ดูความเข้าใจ

ทดสอบหลังเรียน หมายถึง ทดสอบความรู้ที่เรียนมา เพื่อดูความก้าวหน้า ถ้าไม่ดี

ก็หาทางซ่อมเสริมต่อไป

๔.๓ ข้อเสนอแนะ

๔.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับผู้บริหาร

๑) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อการจัดครูเข้าสอนวิชาพระพุทธศาสนาโดยการฝึกอบรมให้ครูพระสอนศีลธรรมก่อนการเข้าสอนจริง ตลอดจนการจัดครูที่เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี

๒) ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการสนับสนุนในรายวิชาพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับครูพระสอนศีลธรรม

๑) ครูพระสอนศีลธรรมที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา ควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นพุทธวิธีตามความเหมาะสม

๒) ครูพระสอนศีลธรรมที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาควรเสียสละเวลาในการสอนและเอาใจใส่นักเรียนให้มากกว่านี้

๓) ครูพระสอนศีลธรรมที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาควรมีวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งสื่อการสอนแลสอนโดยวิถีธรรมชาติ

๔) ครูพระสอนศีลธรรมที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา ควรสร้างให้นักเรียนรักศาสนามีสมาธิในการเรียนรู้และสร้างความกตัญญูในด้านต่างๆ ให้เกิดแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับครูประจำการ

๑) ครูประจำการที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลายโดยเน้นพุทธวิธีตามความเหมาะสม

๒) ครูประจำการที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา ควรให้ความรักความเอาใจใส่ความเป็นกันเองกับนักเรียนเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา

๓) ครูประจำการที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา ควรสร้างตัวเองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยการเข้าวัดทำบุญเป็นต้น

๔.๓.๒ ข้อเสนอแนะในระดับโรงเรียน

๑) ผู้บริหารควรสนับสนุนส่งเสริมการจัดการสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยจัดให้มีห้องจริยธรรมส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อ จัดหาสื่อการสอนที่ทันสมัยมากขึ้น

๒) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมนักเรียนจะมีความสนใจมากขึ้น

๓) โรงเรียนจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มากกว่านี้เพื่อเป็นการเข้าใจและสนิทสนมกับพระพุทธศาสนา

๔.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

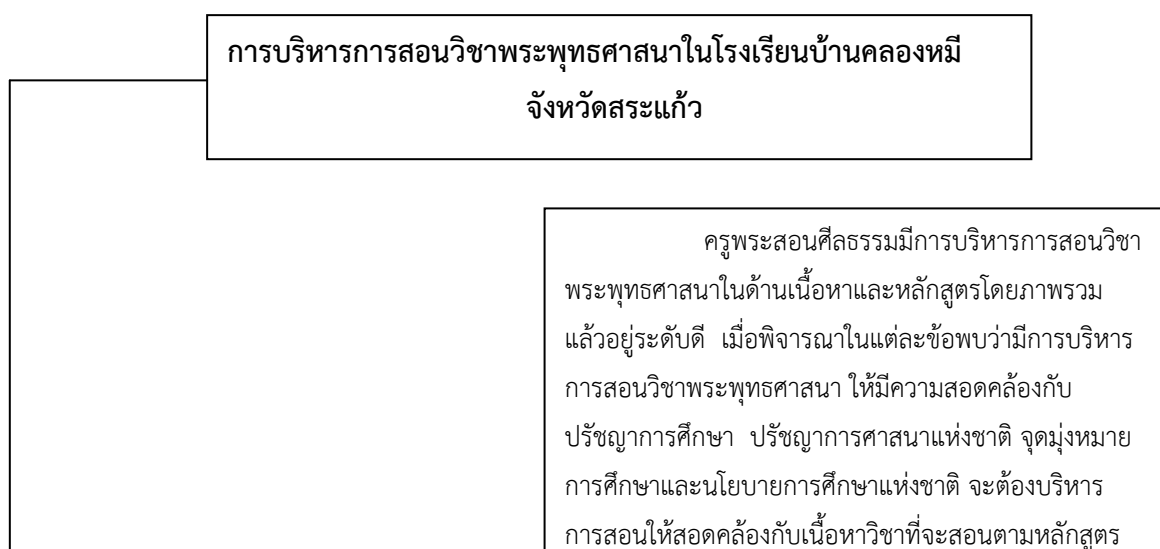
๑) ควรมีการบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในระดับประถมศึกษาทุกชั้น ๑-๖

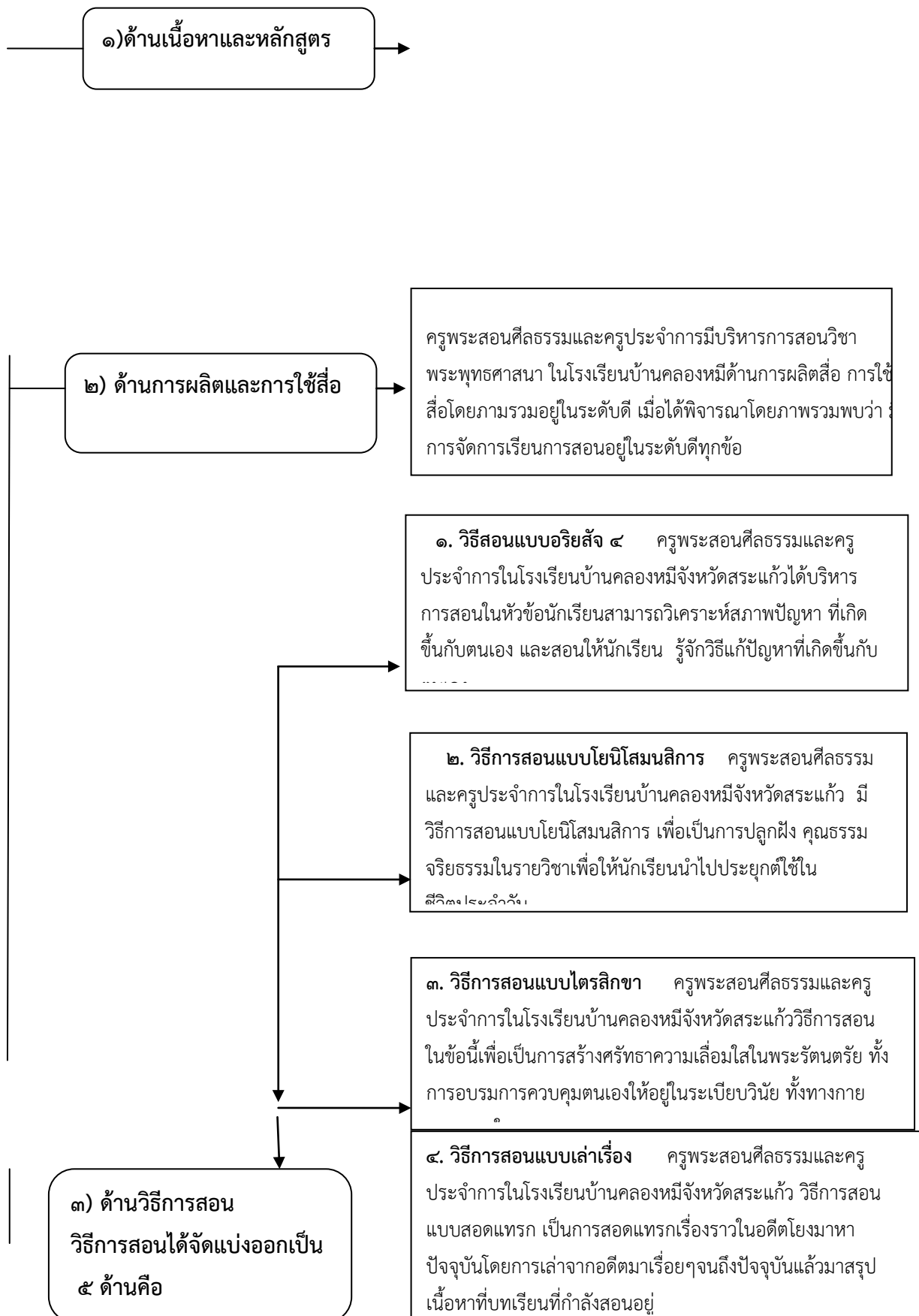
๒) ควรมีการบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ครูพระสอนศีลธรรมใน
โรงเรียนและครูประจำการ

๓) ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาและประยุกต์ใช้กับโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ
เพื่อให้เกิดความมั่นคงถาวรแห่งพระพุทธศาสนาให้คงอยู่คู่ชาติไทยต่อไป

๔.๔ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัด
สระแก้ว” จะเห็นได้ว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้การบริหารการสอนวิชาพระพุทธศาสนาใน
โรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้วนั้นมีประสิทธิภาพหรือด้อยประสิทธิภาพ นั่นก็คือปัจจัยทั้ง ๔
ด้าน ดังแผนภาพ ดังนี้

๕. วิธีการสอนแบบภาคปฏิบัติ ครูพระสอนศีลธรรมและครูประจำการในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้ว วิธีการสอนแบบภาคปฏิบัติ ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าวัดทำบุญในวันสำคัญต่างๆทางศาสนาเช่น วันพระวันสวณะ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันอัฐมีบูชา วันสำคัญทางโลกคือ วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมใน

๔) ด้านการวัดประเมินผล

ครูพระสอนศีลธรรมและครูประจำการในโรงเรียนบ้านคลองหมี่จังหวัดสระแก้ว มีการวัดประเมินผล การสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยปฏิบัติตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดประเมินผล โดยประเมินเป็นระยะๆในระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบผลความก้าวหน้าของการเรียนการสอน โดยมีข้อประเมินตามสภาพความเป็นจริง เช่นการสังเกตการณ์เพื่อวัดประเมินผลในรายวิชาพระพุทธศาสนาและมีข้อความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติในรายงานผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสืบต่อไป